

Az evangéliummal s a hagyományokkal összehasonlítva, az itt ismertetett csoportot két *eltérő ismérv* jellemzi, mégpedig:

1. Az aszkézist (önlegyőzést) nem keresik többé természetszerű szociális hivatás méltó folytatásaként önmagára rótt áldozatok révén, hanem mesterségesen alkotott alkalmakban és az eszközök kifinomult gyakorlataiban.

2. Az ima, az «Opus Dei» sajátlagos értelmében véve, a tulajdonképeni és az elégséges hivatástartalomnak látszik, míg az evangélium (és az értelem) jámborai számára a lelki magatartás és emelkedés a legkiválóbb eszköz a gyakorlati hivatás fáradalmai közepette.

A Pachomius-regula Nyugaton a negyedik század fordulóján vált ismertté, mégpedig Jeromos egyik fordítása útján, míg Bazilius regulái Rufinus fordításában kerültek Nyugatra. Ezeket azután kiegészítik Kassius tudósításai, aki hosszú évekig tartózkodott szerzeteskörökben Egyiptomban és Palesztinában. Általános érvényt azonban csak Szent Benedek regulái nyertek, melyek főbb vonásaikban Bazilius reguláihoz csatlakoztak. Noha e regulákban szigorú megkötésekkel a mindennapi élet minden, de főleg a mezei munka kötelezettségének szilárd szabályozása bennfoglaltatik, az új hatalmat elsősorban mégis a nagy I. Gergely pápa — maga is testestül-lelkestül szerzetes — értékesítette nagyszabásúan az Egyház szolgálatában, amennyiben a maga gyakorolta szemlélődés és munka kapcsolatát írásaiban propagálta és olyan szerzeteseket nevelt és tett hivatásukra alkalmassá, akik a germán államokban győzelemre vezették a római-keresztény kultúrát.

Németből ford.: *dr. Horváth Józsefné.*

Móra Gábor:

Adalékok a fehér barátok történetéhez

II.

A bátai apátúr ajándéka a máriavölgyi pálosoknak

Veresmarti Mihály (1572—1645) a katolikus restauráció korának egyik legérdekesebb, legjellegzetesebb alakja volt. komjátii kálvinista prédikátorból lett bátai apáttá és pozsonyi kanonokplébánossá, a lutherista-kálvinista úniós mozgalom apostolából a katolicizmus kemény védelmezőjévé. Aki azelőtt a protestáns főrendek kedveltje volt, Pázmány Péter legbizalmasabb munkatársa lett. Maga is ragyogótollú író.

Pázmánnyal együtt sokat fáradozott a viszályok között megrendült bencések és pálosok felemelésén. Pázmány halála után is fáradhatatlanul tevékenykedett a két rend érdekében. Nagyon szerette a

pálosok akkori anyaházát, a máriavölgyi kolostort, amelynek Nagy Lajos király építtette temploma híres búcsújáráhely volt. Gyakorta meg is látogatta ezt a Pozsony közelében fekvő híres kolostort és az ősi templomban valószínűleg többször főpapi misét is tartott. A pozsonyi káptalani levéltár adataiból tudjuk, hogy a kolostor számára új berendezést, a templomba új szőszéket csináltatott, szobrokért és festményekért nagyobb összegeket fizetett ki, sőt pénzzel is segítette a máriavölgyi pálosokat.

1641 Nagyboldogasszony napján Máriavölgyben kelt adománylevele szerint a kolostornak adta könyvtárát, minden főpapi öltözékét. A teljes készletben ott volt többek között láncos apáti keresztje, aranyozott ezüst apáti botja, drága zafiros apáti gyűrűje és nagyértékű aranybrokát infulája.

Veresmarti apáti gyűrűjét — amely több mint 80 körmőci aranyforintot ért — Bethlen Gábor özvegyétől, Brandenburgi Katalintól kapta, kit ő térített vissza végleg a katolikus hitre.

Az infula is ajándékként került Veresmartihoz. Az Pázmány Péteré volt, amelyet maga a bíboros is soká használt és úgy ajándékozta kedves Veresmartijának. Veresmarti külön is megjegyzi: «végtelen becsű ajándék ez».

De, hogy fogalmat alkothassunk ezen ajándékok hozzávetőleges értékéről — ismervén mit ért az apáti gyűrű — gondoljuk el, hogy ebben az időben a munkácsi várat, a hozzátartozó 340 faluval és a tokaji szőlővel, mindössze 400.000 forintra becsülték.

És ki tudja, hová lettek ezek a kincsek, mi lett annak a nemzeti ereklye számba menő infulának a sorsa?

Valószínű, hogy amikor II. József eltörölve a rendet és elkobozva a vagyonát, az arany és ezüst drágaságok serege a pénzverő kohójában semmisült meg, a többi pedig elkótyavetyélődött az árveréseken, vagy ha már arra sem méltatták, mint ahogy a szentek ereklyéit sem, ezekkel együtt máglyát raktak belőlük a mai belügyminisztérium — egykori klarissza-zárda — udvarán és elhamvadtak egy ködös őszi éjszakán.

De Remete Szent Pál fiai ma is hálát adnak Istennek az egykori jótevőkért épügy, mint ahogy irgalmát esdik az esztelen pusztítókra.

Falbræcht Alice:

Lelki levelek⁽¹⁾

Kedves Barátom!

Meseországban laktam három hétig. Nagy árnyas fák, egy csodás régi elhanyagolt parkban. Az élet, a valóság ide nem ér el. — Levelére nagyon sok válaszolnivalóm van. Bár csak a meggyőződésemet tudom magának elküldeni, csak mint laikus tudok szólni, de mégis meg kell tennem, mert Magának sem ideje, sem alkalma nincsen nehéz